

Rasprava o prijedlogu Nacionalnog programa za mlade 2020. - 2024. (21. veljače 2020.)

Organizatori: Mreža mladih Hrvatske, **Lokacija:** Kuća ljudskih prava, 12:00,

Moderatorica: Branimira Penić **Sudionici panela:** Nikola Baketa (IDIZ), Josip Miličević (MMH), Marko Kovačić (IDIZ)

Prisutni: 30 predstavnika zainteresirane javnosti (građani), **mediji:** HRT, HINA, Laganini.fm, Z1

Na početku rasprave predstavljena je evaluacija prošlog NPM-a od strane provoditelja evaluacije implementacije NPM-a 2014.-2017., Nikole Bakete. Predstavljena je kvalitativna i kvantitativna analiza implementacije prošlog NPM-a gdje je naglašen neadekvatan način praćenja mjera u odnosu na indikatore te je dan primjer s dodjeljivanjem prostora koji je bio prikazan kumulativno (npr. pokazatelji samo za udruge, ali ne i za udruge mladih i za mlade). "Preporuka MDOMSP-u nakon evaluacije implementacije jest manji NPM gdje MDOMSP ima sve nadležnosti, jasno vodstvo i odgovornost za provedbu, bez uključivanja drugih ministarstava kao nositelja mjera unutar NPM-a, budući da dolazi do difuzija odgovornosti, ali uz dijalog s ostalim akterima, odnosno uz praćenje što ostali rade u području mladih", napomenuo je Baketa na kraju svog izlaganja.

Panelisti i sudionici rasprave isticali su više puta da je u prošlom kao i u prijedlogu aktualnog dokumenta dolazilo do spajanja određenih područja koji su se činili neobičnim. Tako su u aktualnom dokumentu spojeni aktivno sudjelovanje mladih i održivi razvoj zajednice. Takvi postupci, prema sudionicima rasprave, pokazuju da nedostaje jasne ideje što se želi postići već se dokument širi kako bi na bilo koji način adresirao što je moguće više područja. Preporuke iz prošle evaluacije, a oko čega su se složili i panelisti, idu u smjeru fokusa na manji broj područja, radije nego površno doticanje velikog broja područja.

Mreža mladih Hrvatske bila je članica Nacionalne radne skupine za izradu prijedloga nacrta NPM-a, kao i nekoliko sudionika javne rasprave, a temeljem njihovih iskustava donesen je zaključak kako suradnja unutar Nacionalne radne skupine nije u svojoj cjelini bila partnerska, niti participativna. Rad članova NRS-a bio je unutar manjih skupina po različitim područjima NPM-a, no oni nisu bili konzultirani prilikom sastavljanja sadržaja u finalnu verziju NPM-a. Ostaje nepoznanica o tome tko je donosio odluke o tome koje mјere će se finalano uvrstiti, a koje ne, te po kojim kriterijima i s kojim argumentima. Takav pristup nije podržavajući za predstavnike organizacija mladih i za mlade, a također oduzima osjećaj suvlasništva nad dokumentom.

"Sadržaj dokumenta ima pozitivnih novina, no kroz cijeli dokument loše su napisani indikatori i rezultati ishoda gdje ishodi nemaju veze s mjerama/rezultatima, a mјere ne adresiraju problematiku navedenu u uvodnom dijelu" istaknuo je Miličević. Ključna područja za mlade poput stanovanja (osim APN-a), klimatskog aktivizma i neformalnog obrazovanja nisu uopće bile uključene u NPM. No, "u području zdravlja, umjesto teme mentalnog zdravlja koja je na EU razini prepoznata kao važna mladima, dan je prostor samo specifičnim mjerama poput prevencije HIV-a kod mladih, što je kod mladih u Hrvatskoj iznimno rijetka pojava" ističe Kovačić.

Na samom savjetovanju popriličan je broj komentara udruga i pojedinaca koji dobro detektiraju potrebe i ciljeve koje bi bilo potrebno revidirati unutar NPM-a, no među sudionicima rasprave pojavila se skepsa oko toga koliko će njihovi komentari biti uvaženi. Također, postavilo se pitanje hoće li iduće vlade prihvati financiranje u proračunu kako je sad određeno NPM-om, kako nije bilo predstavnika nijedne državne institucije sudionici nisu dobili odgovor na to pitanje..

U dokument se uvrštavaju i mjere koje se već provode, bez obzira na postojanje NPM-a, što je problematično budući da na taj način NPM ispunjava neke pokazatelje bez ijedne poduzete radnje, jedna od sudionica istaknula je Dijalog EU-a s mladima upravo kao primjer toga. Miličević je istaknuo da se u "NPM-u navodi provođenje Garancije za mlade, koja se provodi neovisno o ovom dokumentu (NPM-u), ali će to značiti da će Ministarstvo time ispuniti pokazatelj i NPM će imati pozitivni učinak već u samom startu jer se Garancija provodi i u 2020".

"Uzimajući u obzir metode komparacije javnih politika, NPM naspram ostalih strateških dokumenata metodološki je najkvalitetnije napravljen, imam ciljeve, mjere, aktivnosti, rokove; unatoč tome to ne garantira da će se iste mjere provesti budući da nema vizije da se provede ono što je prepoznato da treba mladima" istaknuo je Kovačić pri kraju rasprave. Sudionici rasprave izdvojili su društveno odgovorno poslovanje mladih kao nejasan koncept, a isti je postavljen za strateški cilj što pokazuje nerazumijevanje i nezainteresiranost za stvarne potrebe mladih. Slično je i s ulogom jedinica lokalne vlasti (gradova i općina), "dobar dio tereta provedbe prebačen je na nas (gradove), a isto rijetko prati novčana podrška s državne strane", istaknuli su predstavnici Udruge gradova. Rasprava je završila zaključkom da se proces izrade i donošenja NPM treba temeljiti na jasnoj viziji gdje želimo biti i što želimo postići, a potom kroz participativni proces izraditi konkretnе i mjerljive korake, odnosno mjere kojima želimo to postići, a koji su nadopuna postojećim strategijama i programima.